

ДО БІОГРАФІЇ В.ЛИПІНСЬКОГО (до 125-річчя з дня народження)

В'ячеслав Липинський народився 5(18) квітня 1882 р. у с.Затурці на Волині у родинному маєтку польського шляхетського роду Липинських. Зростав у середовищі католицькому, хліборобсько-шляхетському, культурно-польському. Рід Липинських гербу Бродзіч, який походив з Мазовії, висунув цілу низку діячів, що займали поважне місце серед тогочасної шляхти.

Шляхетське походження Липинського мало вирішальний вплив на формування його поглядів та ставлення до життя.

Навчався він у Житомирській, Луцькій та Київській гімназіях. У 1902 р. Липинський відбував військову службу у Ризькому драгунському полку, що стояв у Кременці на Волині. Однак пізніше військова комісія визнала його *“нездатним до війська через легені та серце”*. Згодом його здоров'я покращилося настільки, що на початку Першої світової війни він був мобілізований як резервний офіцер до 4-го драгунського Новотроїцько-Катеринославського полку. Через тяжкі воєнні умови легенева недуга відновилася, і Липинський був переведений до резервних частин спочатку в Дубно, потім в Острог і, нарешті, в Полтаву.

Весною 1903 р. майбутній вчений вступив до Ягеллонського університету в Кракові, де вивчав агрономію та слухав лекції з історії, а також з української літератури у Богдана Лепкого. У 1906 р., закінчивши навчання, одружився у Кракові з Казимирою Шумінською та виїхав з нею до Женеви, щоб вивчати соціологію у тамтешньому університеті. Але пробув там лише рік, оскільки швейцарський клімат погано впливав на здоров'я, і лікарі порадили йому виїхати.

В'ячеслав Казимирович брав участь в організації за межами Росії українського політичного центру, трансформованого в Союз Визволення України (1914).

У 1917 р., на початку визвольних змагань, Липинський звинувачував українських соціал-демократів у відсутності державницької волі. Після Лютневої революції брав участь в українзації військових частин на Полтавщині і одночасно разом з С.Шеметом, як він сам згадував, *“політично організовував хліборобські консервативні елементи на Полтавщині”*. Тоді ж

став автором політичної програми Української демократично-хліборобської партії, виданої у жовтні 1917 р.

Після визволення України від більшовиків, навесні 1918 р. В.Липинський зближується з П.Скоропадським. У той самий час консервативні сили (УДХП, “Українська Народна Громада” П.Скоропадського та “Союз земельних власників”) створюють опозиційну до Центральної Ради коаліцію і за офіційного нейтралітету німецьких окупаційних сил розпочинають підготовку до державного перевороту. 29 квітня 1918 р. Центральну Раду було повалено, а П.Скоропадського - проголошено гетьманом.

У 1918-1919 рр. Липинський працював послом. Хоч він і був “переконаним прибічником гетьманської форми правління”, все ж вважав, що у складні для нації часи слід відкинути усі ідеологічні розбіжності задля роботи на благо України. Однак подальші події в Україні, той процес “самоспалення, в якому згоряє наша хата”, а зокрема розстріл полковника Болбочана, стали причиною його відставки з посади посла УНР у Відні.

Наприкінці серпня 1919 р. Липинський передав справи посольства своєму заступникові і після короткого перебування у санаторії “Гутенбрун” у Бадені оселився у гірському містечку Райхенау у Нижній Австрії. У листопаді 1926 р. Липинський за дорученням гетьмана П.Скоропадського переїздить до Берліна працювати дійсним членом новоствореного Українського наукового інституту. За порадою лікарів він залишає працю в Інституті і знову повертається до Австрії. Оселяється у гірській місцевості Бадег поблизу Граца у 1928 р.

Саме у цей час загострюються суперечності між П.Скоропадським та В.Липинським. В’ячеслав Казимирович фактично розриває свої стосунки з колишнім гетьманом і, натомість, зближується з Василем Вишиваним (Вільгельм фон Габсбург), який зарекомендував себе українським патріотом і докладав чимало зусиль до справедливого вирішення українського питання за кордоном. Український союз хліборобів-державників розколюється. Прихильники гетьмана об’єднуються у Союз гетьманців-державників, а прихильники В.Липинського у 1930 р. - у Братство українських князів-монархістів, гетьманців.

Але недуга загострюється. Після серцевого нападу 26 квітня 1931 р. Липинського перевозять до санаторію “Вінервальд”, де він помирає 14 червня 1931 р. Похований В’ячеслав Казимирович у родинному склепі Липинських в Затурцях на Волині.